

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΥΦΥΪΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ-2104	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νοημοσύνη: Θεωρίες και προβληματισμοί στη μελέτη της ευφυΐας.		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βενιανάκη Αικατερίνη		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΕΔΙΠ στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	—		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη με εξετάσεις στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=1460		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση της πολυσύνθετης έννοιας της νοημοσύνης και η προβληματική που έχει αναπτυχθεί για τη δομή και τη μέτρησή της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις μονοπαραγοντικές, τις πολυπαραγοντικές θεωρίες της νοημοσύνης και τα εναλλακτικά μοντέλα νοημοσύνης. Επιπλέον στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση της επίδρασης των γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στον καθορισμό της νοημοσύνης και της ρίζας των διαφορών των νοητικών επιδόσεων μεταξύ ομάδων και ανάμεσα σε ομάδες ατόμων.

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και φοιτήτριες να:

- γνωρίζουν τις μονοπαραγοντικές, πολυπαραγοντικές θεωρίες και τα εναλλακτικά μοντέλα Νοημοσύνης.
- έχουν κατανοήσει τη φύση της νοημοσύνης και τα βασικά ζητήματα που εγείρονται ως προς τη δομή και τη μέτρησή της.
- αναλύουν το ρόλο της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος στον καθορισμό της νοημοσύνης.
- έχουν κατανοήσει την προέλευση των διαφορών που παρατηρούνται μεταξύ ομάδων και ανάμεσα σε ομάδες ατόμων, συμπεριλαμβανομένου και του φύλου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των

απαραίτητων τεχνολογιών.

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην έννοια της νοημοσύνης. Προβλήματα ορισμού της έννοιας της Νοημοσύνης, της δομής και της μέτρησής της. Σκοπός της μελέτης των θεωριών της Νοημοσύνης. Ιστορική αναδρομή.
2. Θεωρίες νοημοσύνης: Μονοπαραγοντικές και πολυπαραγοντικές θεωρίες νοημοσύνης
3. Η μονοπαραγοντική θεωρία του Alfred Binet.
4. Η θεωρία των δύο παραγόντων του Charles Spearman.
5. Η θεωρία των επτά πρωτογενών παραγόντων του Louis Thurstone.
6. Πολυδιάστατη οργάνωση της νοημοσύνης του Joy Paul Guilford.
7. Ρέουσα και αποκρυσταλλωμένη νοημοσύνη του Raymond Cattell.
8. Η θεωρία των τριών στρωμάτων της νοημοσύνης του John Carroll.
9. Τριαρχική θεωρία της νοημοσύνης και Νοημοσύνη της Επιτυχίας του Robert Sternberg.
10. Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Howard Gardner.
11. Εναλλακτικά μοντέλα νοημοσύνης: α. Κοινωνική Νοημοσύνη και β. Πρακτική Νοημοσύνη
12. Η συναισθηματική νοημοσύνη. Μοντέλα Συναισθηματικής Νοημοσύνης.
13. Νοημοσύνη: Ο ρόλος της Κληρονομικότητας και Περιβάλλοντος. Η επίδραση των κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων.
14. Νοημοσύνη και διαφορές μεταξύ ομάδων. Φύλο και Νοημοσύνη.
15. Το φαινόμενο Flynn (Flynn effect) και το φαινόμενο Anti-Flynn (negative Flynn effect).
16. Μέτρηση της Νοημοσύνης. Παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση στα τεστ. Περιορισμοί και σφάλματα στην εκτίμηση της Νοημοσύνης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>ECTS μονάδες</i>

	Διαλέξεις	39	1,56
	Άσκηση πεδίου	8	0,32
	Αυτοτελής Μελέτη	50	2
	Τελικές εξετάσεις	3	0,12
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική. Για τους φοιτητές/τριες Erasmus, στην Αγγλική.</p> <p>Ι. Γραπτή τελική εξέταση (100%)</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στην 1^η συνάντηση και βρίσκονται αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος στην πλατφόρμα του e-learn.</p>		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική

Flynn, J. R. (2018). Reflections about intelligence over 40 years. *Intelligence*, 70, 73-83.

Gardner, H. (1995). Reflections on multiple intelligences. Myths and messages. *Phi Delta Kappan*, 77, 200-209.

Hayes, N. (2011). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία* (Α. Κωσταρείδου-Ευκλείδη, επιστ. επιμ.), (σσ. 353-408). Αθήνα: Πεδίο.

Neisser, U. (1996). Knows and Unknowns. *American Psychologist*, 51(2), 77-101.

Nisbett, R.E., Aronson, J., Blair, C., Dickens, W., Flynn, J., Halpern, D.F. & Turkheimer, E. (2012). Intelligence: New Findings and Theoretical Developments. *American Psychologist*, 67(2), 130-159.

Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M. (Eds.) (2012). *Ψυχολογία* (Σ. Βοσνιάδου, Α.-Σ. Αντωνίου, Ζ. Μπαμπλέκου, Μ. Δαφέρμος, Η. Μπεζεβέγγης, Μ. Ζαφειροπούλου κ.ά., επιστ. επιμ.), (σσ. 453-480). Αθήνα: Gutenberg.

Schacter, D., Gilbert, D., Wegner, D., & Nock, M. (Eds.) (2018). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*. (Σ. Βοσνιάδου, επιστ. επιμ.), (σσ. 396-419). Αθήνα: Gutenberg.

Τρλιβιά, Σ., & Πούλου, Μ. (2004). Συναισθηματική Νοημοσύνη: Ορισμοί, εννοιολογικά μοντέλα και προβληματισμοί. *Ελεύθερα*, 1, 275-295.

Tsaousis, I. (2008). Measuring trait emotional intelligence: development and psychometric properties of the Greek Emotional Intelligence Scale (GEIS). *Psychology*, 15(2), 200-218.

Wade, C., & Tavis, C. (Eds.) (2018). *Ψυχολογία*. (Μ. Μαρκοδημητράκη, & Β. Τσούρτου, (σσ. 103-122 και 387-401). Αθήνα: ΤΖΙΟΛΑ.

Συμπληρωματική:

Clark, C. M., Lawlor-Savage, L. & M. Goghari, V. M. (2016). The Flynn Effect: A Quantitative Commentary on Modernity and Human Intelligence. *Measurement: Interdisciplinary Research and Perspectives*, 14(2) 39–53.

Dutton, E., & Lynn, R. (2015). A negative Flynn Effect in France, 1999 to 2008–9. *Intelligence*, 51, 67–70

Dutton, E., Van der Linden, D., & Lynn, R. (2016). The negative Flynn Effect: A systematic

literature review. *Intelligence*, 59, 163–169

Flynn, J.R., & Shayer. (2018). IQ decline and Piaget: Does the rot start at the top? *Intelligence*, 66, 112-121.

Hamamura, T. (2020). Cross-temporal changes in people's ways of thinking, feeling, and Behaving. *Current Opinion in Psychology*, 32, 17–21.

Mayer, J.D., Salovey, P. & Caruso, D.R. (2004). Emotional Intelligence: Theory, findings, and Implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215.

Μέλλον, Π. (1998). *Ψυχοδιαγνωστικές Μέθοδοι*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Shaffer, D. R. (2004). *Εξελικτική Ψυχολογία: Παιδική Ηλικία και Εφηβεία* (Ε. Μακρή Μπότσαρη, επιστ. επιμ.), (σσ. 312-344). Αθήνα: Έλλην.

Steel, C.M. & Aronson, J. (1995). Stereotype Threat and the Intellectual Test Performance of African Americans. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(5), 797-811.

Sternberg, R. (2000). *Handbook of Intelligence*. Cambridge University Press.

Sternberg, R. J. & Kaufman, S.B. (2011). *The Cambridge Handbook of Intelligence*. Cambridge University Press.

Toivainen, T., Papageorgiou, K.A., Tosto, M.G., Kova, Y. (2017). Sex differences in non-verbal and verbal abilities in childhood and adolescence. *Intelligence*, 64, 81-87.